

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 5. 3. 2013
Autor: Mgr. Hana Huberová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje do 19. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 2. ročník
Název výukového
materiálu: pracovní list **Vnímání světa na konci 19. století**
Popis využití: porozumění textu
Čas: 15 min.

Text k úkolům 1 – 5

Dosavadní úspěšný rozvoj společnosti umožňoval optimistický pohled na skutečnost. Koncem století dochází ke změně – rychlé životní tempo, konkurenční boj, roste napětí a neshody, dochází k odmítání hodnot (např. křesťanský výklad světa) a ideálů. Šířil se pesimismus, obavy z budoucnosti, pocit bezvýchodnosti, únava a katastrofické nálady.

1. Napište, jaký pohled na skutečnost umožňoval úspěšný rozvoj společnosti.

.....

2. Vysvětlete pojem OPTIMISTICKÝ.

.....

3. Jaké změny ve společnosti nastávají koncem století?

.....

4. Které hodnoty jsou odmítány společností?

.....

5. Jaké obavy, pocity a nálady doléhaly na tehdejší lid?

.....

Text k úkolům 6 – 9

Velký vliv na tuto dobu má filosofie Artura SHOPENHAUERA.(1788 – 1860) Popřel ve spise Svět jako vůle a představa reálnou existenci světa Od zla se lze osvobodit schopností tvořit a chápat umění, toto je ovšem dáno jen geniálním jedincům.

Dalším filosofem byl Friedrich Nietzsche (1844 – 1900): jeho filosofická báseň Tak pravil ZARATHUSTRÁ. Autor představil silného jedince, který je tvořivý opovrhne průměrností a slaboštvím; věří své pravdě a je schopen vlády nad světem (NADČLOVĚK). Nietzsche zdůrazňuje instinkt, intuici, biologický pud, a vůli k moci. Nikoli rozum – ten klame lidstvo. Kritikem společnosti byl ruský spisovatel Lev Nikolajevič Tolstoj. Zigmund Freud kladl důraz na lidské povědomí.

6. Kdo a ve kterém spise popřel reálnou existenci světa?

.....

7. Který autor zobrazil ve svém díle NADČLOVĚKA?

.....

8. Který autor byl kritikem tehdejší společnosti? Napište jeho národnost.

.....

9. Napište rodiště Zigmunda Freuda. Použijte k vyhledání patřičnou literaturu nebo internet.

.....

Text k úkolům 10 – 13

Zigmund Freud kladl důraz na lidské podvědomí. V té době se stala Paříž centrem uměleckého života. Pro modernistické umění bylo typické: soustředění na vnitřní život člověka, právo na osobité vidění světa, pravdivé a nezastřené vyjádření osobních zkušeností, prožitků, nálad bez zábran morálky. Dále byl kladen důraz na individualitu, výjimečnost, hrdost, tvůrčí svobodu, bohémství – snaha šokovat a provokovat.

10. Které evropské město bylo v té době centrem uměleckého života?

.....

11. Byla v té době důležitá morálka? Jakou hrála roli?

.....

12. Co bylo typické pro modernistické umění?

.....

13. Na co kladli autoři ve svých dílech důraz?

.....